

PERSBERICHT

21 januari 2015

Verslag aan het parlement van de Franse Gemeenschap

Interne controle van de uitgavencyclus en inventarisering van de roerende goederen bij het ministerie van de Franse Gemeenschap

Het Rekenhof heeft twee audits uitgevoerd over de interne controle die is ingevoerd bij het ministerie van de Franse Gemeenschap. Enerzijds heeft het Rekenhof onderzocht in hoeverre de internecontroleactiviteiten voorafgaand aan de betaling van de uitgaven de risico's van de aankoopcyclus dekken. Anderzijds heeft het Rekenhof de doeltreffendheid onderzocht van de inventariseringsprocessen van de roerende goederen.

Interne controle van de uitgavencyclus

Het Rekenhof heeft vastgesteld dat er geen gestructureerd aankoopbeleid bestaat dat met name een systematische, geconsolideerde en formele analyse van de behoeften van de verschillende diensten omvat. Bovendien wordt dat niet in de hand gewerkt door de decentralisering van de aankoopfunctie en de afwezigheid van een informaticatool voor het geïntegreerde beheer en de geïntegreerde opvolging van de aankoopactiviteiten. Het gebrek aan inventarisering dat in de tweede audit aan bod komt, maakt het nog moeilijker de aankoop- en vernieuwingsbehoeften te definiëren.

De procedures voor het aankoopproces zijn onvoldoende gedocumenteerd en gedetailleerd.

De maatregelen die zijn ingevoerd om te verzekeren dat de wettelijk voorziene termijnen werkelijk worden nageleefd en om elk risico op dubbele of verkeerde betalingen uit te sluiten, blijven ontoereikend. Overigens is binnen de boekhoudapplicatie de integriteit van het betaalproces niet gegarandeerd en zijn de risico's op dossiermanipulatie vóór uitvoering van de betaling door de centraliserende thesaurier onvoldoende beheerst.

Uit de uitgevoerde controles blijkt dat zich belangrijke tekortkomingen voordoen bij de aankopen die de gedecentraliseerde thesauriers via geldvoorschotten betalen.

Als antwoord op die bevindingen heeft de administratie erop gewezen dat er sinds februari 2014 een meer gecentraliseerde organisatie is van de aankopen, doordat voor een grote meerderheid van de goederen die van nut zijn voor de werking van de administratie verplicht een beroep moet worden gedaan op aankoopcentrales.

Ook heeft het ministerie gewezen op de geleidelijke invoering van een geïntegreerd beheersysteem bij de verschillende diensten, dat dient om het hele aankoopproces te beheren, alsook de inventarisering van de goederen.

Het Rekenhof raadt aan de aankoopfunctie verder te centraliseren en de behoeften op een objectieve, gedocumenteerde en transversale manier te analyseren, met name op basis van een betrouwbare inventaris. Daarenboven spoort het aan een volledige en gedetailleerde documentatie van de internecontroleprocedures uit te werken en te verspreiden.

Tijdens de betaalfase moeten er aanvullende geautomatiseerde controles worden uitgevoerd. Ook moet de administratie zich voorzien van procedures en tools die geschikt zijn om de risico's op overschrijding van de betalingstermijn van de facturen beter te beheersen, alsook de risico's op dubbele of verkeerde betalingen. Het Rekenhof voegt daaraan toe dat het betalen via geldvoorschotten slechts in een beperkt aantal gevallen meer gerechtvaardigd is en dat veel van die uitgaven door de centraliserende thesaurier moeten worden betaald.

Wat het informaticasysteem betreft, raadt het Rekenhof aan prioriteit te geven aan een oplossing die op alle fasen van de aankoopcyclus betrekking heeft, d.i. een ERP-systeem dat het internecontrole niveau zou kunnen verhogen en verschillende tijdens geautomatiseerde controles vastgestelde lacunes zou kunnen wegwerken. Het zou eveneens meerdere voordelen hebben m.b.t. de integriteit, traceerbaarheid en actuele waarde van de gegevens.

Om doeltreffendheidsredenen zouden de door het Rekenhof aanbevolen aanpassingen moeten worden opgenomen in de tool die wordt gebruikt voor de implementering van de nieuwe boekhouding. De nodige middelen zullen moeten worden ingezet om dat project zo snel mogelijk te voltooien.

Inventarisering van de roerende goederen

Het Rekenhof heeft vastgesteld dat het ministerie van de Franse Gemeenschap niet over een volledige, gecentraliseerde en bijgewerkte inventaris beschikte van al zijn roerende goederen. Er zijn wel afzonderlijke inventarissen opgesteld, maar die dekken slechts gedeeltelijk en op heterogene wijze de betrokken activa. Het niet systematisch inventariseren vormt een groot risico voor de beveiliging van de goederen. Het gebrek aan inventariseringsprocedures en aan gemeenschappelijke praktijken op dat vlak doet verder afbreuk aan de bescherming van het vermogen.

De inventarissystemen voor de goederen die van nut zijn voor de werking van de administratie, bieden over het algemeen niet de mogelijkheid de geïnventariseerde goederen op geactualiseerde en individuele wijze te lokaliseren. Overigens organiseert de administratie geen systematische en regelmatige controle om zich ervan te vergewissen dat er effectief inventarissen zijn en dat ze worden bijgehouden. Bovendien is er geen enkel ontwikkeld systeem dat de declasseringen op een passende manier opvolgt (verouderd, buiten gebruik gesteld of verdwenen materieel).

Dezelfde bevindingen gelden voor de inventarissen van de goederen die voor onbepaalde duur aan entiteiten buiten het ministerie ter beschikking worden gesteld, terwijl die goederen daardoor een groter risico inhouden. Aangezien de administratie zich niet bezighoudt met de declassering van goederen, heeft de terbeschikkingstelling overigens meer weg van een definitieve vervreemding dan van een uitlening van onbepaalde duur.

De goederen die voor een beperkte en vastgelegde periode worden uitgeleend, worden over het algemeen voldoende opgevolgd, maar de inventarisering ervan blijft voor verbetering vatbaar.

In hun huidige vorm bieden de inventarissen slechts weinig mogelijkheden voor een aansluiting met de begrotingsgegevens en de boekhoudkundige stukken. Bij gebrek aan systematische en betrouwbare gegevens over de aankooprijzen kunnen de activa overigens niet worden gevaloriseerd. Bijgevolg beschikt het ministerie momenteel niet over de nodige informatie om de beginbalans op te maken waarin de nieuwe boekhoudkundige regels voorzien. Die regels zijn opgelegd door het decreet van 20 december 2011 houdende regeling van de begroting en de boekhouding van de Diensten van de Regering van de Franse Gemeenschap.

Als antwoord op die bevindingen heeft de administratie laten weten dat er dankzij een geïntegreerd beheersysteem geleidelijk aan een inventariseringsproces wordt ingevoerd dat aan de normen van deugdelijk beheer voldoet. Die inventarisering heeft betrekking op de standaardkantoorapparatuur die van nut is voor de werking van de administratie, met uitzondering van het informaticamaterieel dat door het Overheidsbedrijf voor de Nieuwe Informatie- en Communicatietechnologieën van de Franse Gemeenschap (ETNIC) wordt beheerd en geïnventariseerd.

De nieuwe ontwikkelingen vormen een eerste antwoord op de aanbevelingen van het Rekenhof, dat niettemin benadrukt dat het noodzakelijk is een inventariseringsproces in te voeren dat betrekking heeft op zowel de patrimoniale goederen, die op een geactualiseerde manier zullen worden gevaloriseerd in de boekhoudkundige inventaris, als op de niet-patrimoniale goederen, die een bijzondere bescherming en/of een specifiek beheer vereisen.

Het Rekenhof raadt aan om een gecentraliseerde en gemeenschappelijke inventaris op te maken voor het hele ministerie, om de perimeter van de te inventariseren goederen te preciseren en om concrete procedures vast te leggen die op alle diensten van het ministerie van toepassing zijn, zowel voor de inventarisering van de goederen als voor de declassering ervan.

Om een doeltreffende interne controle te verzekeren, moet de fysieke inventaris voldoen aan kwaliteitscriteria die de relevantie, volledigheid en actuele waarde van de geregistreerde gegevens waarborgen. De fysieke inventaris moet ook een adequaat controle-instrument zijn voor de boekhoudkundige inventaris.

Daartoe zou het gebruik van een geïntegreerd beheersysteem kunnen worden veralgemeend voor het beheer van de inventaris. Meer in het algemeen moet de denkoefening aangaande de te implementeren tool worden geïntegreerd in het nieuwe informaticasysteem dat in het kader van de nieuwe boekhouding zal worden ingevoerd.

Antwoord van de ministers

De minister-president en de minister van Begroting, van Ambtenarenzaken en van Administratieve Vereenvoudiging van de regering van de Franse Gemeenschap hebben erop gewezen dat de auditwerkzaamheden van het Rekenhof plaatsvonden tijdens een belangrijke

overgangperiode voor de betrokken diensten waarop het geauditeerde proces betrekking heeft. Bovendien zijn ze ervan overtuigd dat een van de onmiddellijke effecten van een nieuwe applicatie voor boekhoudkundig beheer de facto zal leiden tot een sterkere interne controle. Ze benadrukken echter dat de intern ontwikkelde beheersinstrumenten er intussen in de praktijk steeds voor hebben gezorgd dat de vereisten werden nageleefd. Wat de inventarissen betreft, voegen ze eraan toe dat er sinds de audit talrijke maatregelen zijn genomen, voornamelijk bij het geleidelijke uitrollen van het geïntegreerde beheersysteem.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Het Rekenhof werkt onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag *Interne controle van de uitgavencyclus en inventarisering van de roerende goederen bij het ministerie van de Franse Gemeenschap* is samen met de samenvatting en dit persbericht op de website van het Rekenhof terug te vinden: www.rekenhof.be.